

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра мовної підготовки іноземних громадян

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University
Department of Language Training of Foreign Citizens

«Наукова спільнота студентів XXI століття»

**Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської
конференції
(16–17 квітня 2019 року, м. Суми)**

**II All-Ukrainian Scientific and Practical Student Conference
«Scientific Community of the Students of the XXI Century»
(Sumy, April 16–17, 2019)**

Суми
Сумський державний університет
2019

3. Margamkali. Thiruvathirakali or Kaikottikaliis. Retrieved from: <http://www.keralaculture.org/margam-kali/447>

4. Pulikali - The Story of the Dancing Tigers. Retrieved from: <http://jyothykarat.blogspot.com/2007/09/pulikali-tiger-dance.html>

5. Welcome to Kerala Culture and Tradition. Retrieved from: <http://www.keralacultural.com/>

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

*Ясмін Фатіма Дзугі, студентка 5 к. 4642а, Марокко
Науковий керівник: Н.В. Місник, к. філол. наук
м. Київ, НМУ ім. О.О. Богомольця*

Пріоритетним завданням сучасного освітнього процесу є підготовка висококваліфікованого фахівця, орієнтованого на постійне самовдосконалення і професійний пошук. З огляду на конкурентне середовище все більшого значення набувають такі характеристики, як професіоналізм і компетентність, відповідальність і коректність.

Швидкі зміни реалій життя вимагають істотних змін інноваційного характеру при отриманні кваліфікації майбутніми випускниками. Організація і моделі навчального процесу працюють на те, щоб дати студентам можливість не тільки опанувати теоретичні

знання в повному обсязі, а й вільно застосовувати їх на практиці, адаптуватися в складних професійних умовах, якісно і творчо вирішувати найрізноманітніші робочі проблеми. Разом з цим, здатність вільно володіти необхідними комунікативними навичками, знання норм усної та письмової літературної мови безумовно є тими факторами, які формують найважливіші професійні якості фахівця.

Термін «компетентність» є сукупністю компетенцій, наявності знань і досвіду, необхідних для ефективної діяльності в певній сфері. Професійна, культурна (міжкультурна) і комунікативна компетентності є ключовими для становлення майбутнього професіонала.

Професійна компетенція – це певні знання, досвід особистості в рамках професійної діяльності. Вона формується під час навчання, а також у процесі безперервної самоосвіти. На практиці здійснюється постійний пошук нових знань, методів і прийомів навчання, апробація новітніх технологій, розвиток творчого потенціалу. Метою є формування таких професійних компетенцій, як готовність удосконалювати свій інтелектуальний і культурний рівень, самостійно освоювати нові методи і технології, підвищувати рівень соціально-професійної мобільності, прийняття відповідальності за свої рішення в рамках професійної компетенції. Як бачимо, поняття професійної компетенції – багатоаспектне. Оскільки на сучасному етапі навчання серед головних цілей є підготовка комуніканта, необхідно говорити про роль комунікативної компетенції. Професійна

компетентність оцінюється рівнем сформованості професійно-педагогічних умінь. Отже, сучасних умовах дуже важливим є формування професійної комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Розширення процесу мовного навчання з метою задоволення потреб усіх вікових груп відповідно до вимог «Загальних рекомендацій щодо мов Ради Європи» є на сьогодні пріоритетом навчання в європейській освітній системі. Згідно з розробленим Радою Європи документом «Загальний європейський рамковий показник мов» навчання іноземної мови має політичне, соціальне та культурне значення. Його універсальність втілює цілі Ради Європи, які містять:

- поглиблення взаєморозуміння і толерантності серед громадян в Європі та світі;
- збереження та заохочення мовного та культурного розмаїття;
- заохочення багатомовності та вивчення іноземних мов упродовж всього життя;
- заохочення принципу самостійності під час вивчення іноземних мов;
- прозорість та зрозумілість мовних програм для вивчення;
- точний і зрозумілий опис лінгвістичної компетенції та кваліфікації з метою спрощення мобільності [1; 2].

Проблеми глобалізації торкаються безпосередньо вивчення іноземних мов і заохочують різноманітність форм мовної підготовки.

У зв'язку з цим вивчення іноземної мови посідає ключове місце і в сучасних навчальних програмах, призначених для спеціалізованого навчання. Воно є обов'язковим для студентів усіх спеціальностей і здебільшого проводиться на першому та другому курсі навчання як один із предметів загальноосвітньої підготовки.

Сьогодні постійно зростають можливості двосторонньої студентської мобільності відповідно до Європейських програм «Еразмус» і «Сократес», згідно з якими студенти можуть брати участь у міжнародних проектах і практиках. Також можливість укладання двосторонніх міжуніверситетських угод про подвійно визнані дипломи між вітчизняними і закордонними навчальними закладами сприяє все більшому підвищенню міжнародного престижу університетів та мотивує студентів знаходити додаткові й альтернативні форми навчання та розвивати вміння навчатися самостійно. Опановування певних спеціальностей, пов'язаних із реалізацією в чужомовному професійному середовищі, актуалізує чинні навчальні програми.

У зв'язку із вищесказаним, питання про якість навчання іноземної мови є надзвичайно актуальним. Цим потребам відповідає впровадження «Європейського мовного пакету», офіційно визнаного Радою Європи і призначеного стимулювати багатомовність у сучасній Європі.

Різновидом «Європейського мовного пакету» є «Європейський мовний портфель для професійного спілкування» (The European

Language Portfolio for professional purposes (ELP)). Він дає змогу описати мовний досвід, накопичений за час вивчення іноземних мов упродовж всього життя – у професійному навчанні, навчанні на робочому місці, через неофіційні контакти та міжкультурне спілкування.

«Європейський мовний портфель» складається з трьох частин: мовний паспорт (Passport), мовна біографія (Biography) та дос'є (Dossier). Запровадження та використання цих документів під час навчання полегшить та уніфікує роботу. А фіксування рівня володіння іноземною мовою в дипломах вітчизняної вищої освіти відносно рівнів, описаних у «мовному портфелі», сприятиме успішній професійній реалізації студентів-випускників.

Методика навчання іноземної мови відповідає європейським стандартам і сучасним освітнім тенденціям, тоді як акцент падає на застосування комунікативного підходу, інтегрованого мовного навчання та використання сучасних інформаційних технологій і мультимедійних продуктів з навчальною метою. Все зазначене вище є необхідним для створення безпосереднього зв'язку між глобальними, загально- та вузькопрофесійними мовними компетенціями.

Нижче пропонуємо детальніший розгляд загальних підходів до мовного навчання за професійним спрямуванням в українській вищій школі. Поєднання новітніх методик міжкультурної освіти та міжкультурного спілкування з традиційними підходами в мовному навчанні є не лише актуальним, але й високоефективним під час

навчання професійних груп, які працюють у мультикультурному середовищі.

Залежно від конкретних потреб відповідної групи студентів використовується індивідуальний підхід до навчання. Принципи самостійної роботи та роботи в команді під час навчання використовується збалансовано. На заняттях з іноземної мови практикується робота парами чи в більших робочих групах, що дає змогу викладачеві уможливити обмін інформацією між студентами, а студенти, в свою чергу, можуть презентувати свої знання. Все це створює невимушену робочу атмосферу, максимально наближену до реальних комунікативних ситуацій.

Мовне навчання за професійним спрямуванням характеризується специфікою та певними труднощами. Засвоєння вузькоспеціальної термінології та поєднання цих знань із загальними мовними вміннями передбачає знання та використання міжнародних стандартів, закладених у «Європейському мовному портфелі для професійного спілкування». Це уможливорює цілеспрямоване введення не тільки навчального матеріалу, але й професійного термінологічного мінімуму, необхідного для подальшої фахової реалізації молодих спеціалістів. У такому підході зацівлені студенти.

У зв'язку з цим необхідно окремо виділити мовну і термінологічну компетентності як важливі компоненти володіння мовою спеціальності.

Мовна компетенція передбачає лексичну, граматичну, фонетичну, діалогічну і монологічну складові.

Термінологічна компетентність при дотриманні відповідних мовних норм обумовлена практичними потребами в щоденному професійному спілкуванні, спеціальній освіті, документації, друкованій продукції. Такий підхід до навчання у вищих навчальних закладах сприяє формуванню основ мовної компетенції, вдосконалення комунікативних умінь і розвитку творчих навичок майбутніх фахівців. Без реального вивчення мови, без вимогливого дотримання мовної культури важко говорити про висококваліфіковану, творчу, всебічно обізнану, духовно багату особистість – справжнього фахівця. Професійно-диференційована комунікація вимагає формування всебічно компетентної особистості, здатної ефективно реалізувати свій творчий потенціал відповідно до можливостей своєї професії.

Комунікативна компетентність передбачає володіння технікою ефективного спілкування, використання відповідних стратегій і тактик, а також нетрадиційних комунікативних прийомів та ін.

У процесі підготовки фахівця необхідно брати до уваги і афективні фактори: самоповага, вмотивованість, фізичний і емоційний стан, готовність приймати іншу культуру, цінності [1].

Отже, особистісне становлення і розвиток майбутнього фахівця обов'язково передбачає такі професійні і особистісні якості і вміння студента: професійні знання, вміння застосовувати знання на

практиці, комунікативні вміння, творчість, організаторські вміння, підвищення інтелектуального і культурного рівня.

Список літератури

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – Наук. ред. укр. видання докт. пед. наук, проф. Ніколаєва С.Ю. / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2013, – 273с.
2. Місник Н., Палій М. Сучасні євростандарти в мовному навчанні у вищих школах Болгарії й України // Лінгвокультурний дискурс у парадигмі професійної освіти: Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції Київ, 5 берез. 2015 р. / Н.В. Місник, М.О. Палій. – К.: КНЕУ, 2015. – С. 343-347.

ОСОБЕННОСТИ И ВИДЫ МЕДИЙНОГО ТЕКСТА

*Н. Гончарова, студентка 3 курса, Беларусь
Научный руководитель: Н. Е. Никитина, к. филол. наук, г. Брест,
БрГУ им. А. С. Пушкина*

С каждым годом количество пользователей интернет-сетей увеличивается во много раз. В онлайн-пространство переносится коммуникация, а вместе с ней – широкий пласт культуры. Этим